

הודעות אחרונות: המילים שנותרו

הצעה לטקס: הנצחת חללי כוחות הביטחון ונפגעי פעולות האיבה מאירועי 7.10.23 באמצעות הודעותיהם האחרונות

כאן תוכלו למצוא את כל סרטוני "הזיכרון האחרון"

אזהרת תוכן: הטקס מכיל תכנים העלולים להיות קשים או מציפים רגשית. מותאם לקהל בוגר בלבד (תלמידי י"א ומעלה). יש להתייחס לתכנים ברגישות, בהתאם ליכולות האישיות של המשתתפים והקהל.

הנחיה למוביל הטקס: חובה לצפות מראש בסרטונים ולבחון את מידת התאמתם לקהל.

"ידע לך שזה זמן והאויבים, הרוח והמים,
לא ימחקו אותך.
אתה תמשיך, עשוי מאותיות.
זה לא מעט.
משהו, בכל זאת, ישאר ממך"
— חיים גורי, "עשוי מאותיות"

פתיחה

בעבר, נשמרו זיכרונותינו האישיים בקלפים ויריעות, שהתפתחו לדיו וקסט, ספרים ומכונות, עטים וניירות. היום, הזיכרון האינטימי ביותר, הפרטי והדרמטי ביותר – מוטבע בתוך מכשיר קטן וחכם שאנו נושאים עמנו.

מכשיר זה מכיל רגעי אושר ושמחה, אך גם רגעים קשים וכואבים. וביניהם, רגע אחד ארוך שזעזע את ארצנו בחודש תשרי תשפ"ד, אוקטובר 2023. רגע שהותיר ומותיר אחריו עד היום חללים רבים – חורים שקשה למלא במציאות שלנו. ובאותה נשימה, חללים שמתוכם התגלתה גדולה אנושית יוצאת דופן של אנשי ונשות מופת, בני עמנו וארצנו, בדור הזה ממש.

טקס זה מוקדש להצצה אל הרגעים האחרונים של חללי השבעה באוקטובר, כפי שהשתמרו במכשירים הסלולריים שלהם. רגעים אחרונים בממ"ד, בבסיס, בכיתת כוננות. מה בוחרים לכתוב כשהזמן אוזל? למי מבקשים לעזור? איך מנסים להרגיע את היקרים להם? ואיך המילים האחרונות – לעיתים הפשוטות ביותר – מצליחות לספר סיפור שלם של חיים משמעותיים, גם בלי שהתכוונו לכך.

ההודעות שנשמע היום לקוחות מתוך ארכיון הווטסאפ של עמותת "זיכרון 710", שהוקמה על ידי תושבי עוטף עזה ופועלת לשימור חומרי תיעוד דיגיטליים מאירועי השבעה באוקטובר.

איתי נחמיאס, ישע

איתי נחמיאס נולד ב-2003 ביישוב שני-לבנה וגדל בדרום הר חברון ובאזור אשכול. כבר מילדות בלט בסקרנותו, אהבתו לטבע ולבעלי חיים, וחוש טכני יוצא דופן. הוא הצטיין בלימודים, במיוחד בתחומי המדעים, והתבלט גם כספורטאי מוכשר ואוטודידקט.

איתי אהב במיוחד ספורט מוטורי, תחום שבו שילב בין רכיבה, תיקון והמצאה – והפך לדמות מובילה במשפחתו ובחברתו. הוא היה חבר אהוב בחבורת נעורים קרובה, שבה נחשב ל"מבוגר האחראי", וניהל פרויקטים מורכבים כמו טיולים לחו"ל.

בצה"ל התגייס ליחידה 888 – יחידה רב-ממדית מובחרת – והפגין נחישות, שקט פנימי ואחריות. ב-7.10.2023, במהלך מתקפת חמאס על עוטף עזה, התגייס מיוזמתו לסייע בהגנת היישובים, נלחם בגבורה ונפל בקרב במושב מבטחים.

[הקרנת סרטון הווטסאפ של איתי נחמיאס]

יהונתן סימן טוב, ניר עוז

יונתן (ג'וני) קדם סימן טוב, בן 36 מניר עוז. ג'וני היה בן הקיבוץ, עבד כמנהל תפעול ומגדל חיטה בגד"ש הקיבוץ.

חבריו תיארו אותו כ"איש פשוט, מוכשר וצנוע, בחור עם לב זהב, תמיד מחייך". גיסו גילי אמר עליו: "הוא אחד האנשים הכי טובים שאני מכיר. יש לו את הלב הכי ענק. ג'וני ותמר הכירו כששירתו במודיעין יחד. תמר לא שחררה אותו ומהצבא הם ביחד. זו אהבה שאי אפשר לתאר בכלל."

יונתן שהה בממ"ד ביתו עם כל משפחתו: אשתו ותמר ושלושת ילדיהם - התאומות שחר וארבל בנות השש והבן עומר בן הארבע, כשמחבלים פשטו על קיבוץ ניר עוז. גילי חזות, גיסו של יונתן, התכתב עם ג'וני ותמר במהלך השעות הקשות של המאבק, עד שהקשר נותק.

ג'וני, תמר ושלושת ילדיהם לא שרדו את היום הנורא הזה.

[הקרנת סרטון הווטסאפ של ג'וני סימן טוב]

שיר ביניים: "מכתב קטן" / דני רובס

[השמעת/ ביצוע השיר "מכתב קטן". שנכתב על ידי דני רובס לזכר אחיו הצעיר יואב]

ירין מארי פלד, בארי

ירין, בתם של טל ונמרוד, נולדה וגדלה בקיבוץ בארי. ילדה יפה, שקטה וסקרנית עם עיניים כחולות וחוש הומור שנון. הצטיינה בספורט, שיחקה בנבחרת הכדורעף וזכתה באליפות הארץ לנוער.

מגיל צעיר נמשכה לעולם הרפואה, ובגיל 15 החלה להתנדב במד"א בתחנת אופקים. עברה קורס מדריכים והכשירה עשרות בני נוער בעזרה ראשונה, והפכה לחובשת מוערכת שהקדישה כל רגע פנוי להתנדבות.

בגיל 15 הכירה את עידן, בן קיבוץ משמר הנגב, באימון כדורעף. השניים חלקו תשוקה לרפואה וטיפול, התאהבו ותכננו עתיד משותף.

ב-2021 התגייסה לצה"ל ושירתה בחיל הרפואה. סיימה בהצטיינות את קורס החובשים והוצבה ביחידת טיפול נמרץ במוצב נחל עוז. בלטה במקצועיותה ומונתה למנהלת אירוע. ירין הייתה מוקפת חברים, "הלב החברתי" של הבסיס, וידעה לתת לכל אחד תשומת לב מיוחדת.

ביום שבת, 7 באוקטובר 2023, כשחמאס פתח במתקפה על ישראל, ירין התעוררה במוצב נחל עוז. בקרב מול מחבלים שחדרו למוצב, לאחר שהצליחה לחסל מחבל אחד, נפלה בעת התקלות עם מחבלים נוספים. הייתה בת 20 במותה.

לאחר נפילתה, נמצא בין חפציה פתק בו ביקשה שאם תיפול בקרב, מתנדבי מד"א ישתתפו בהלווייתה במדי הארגון - בקשה שמאות מתנדבים מילאו.

[הקרנת סרטון הוויסאפ של ירין מארי פלד]

דביר רחמים, אשדוד

דביר רחמים, חייל משוחרר מאשדוד, עמד לפני התחלת לימודי מדעי ההתנהגות באוניברסיטה העברית. אהב ספורט ובייחוד כדורגל, לגמוע מרחקים בריצה ובהליכה, לטייל בטבע, להקשיב למוזיקה ולרקוד לצליליה. אימו אמרה שהוא "טרף את החיים".

בשבת 7.10, שמחת תורה תשפ"ד, בילה דביר עם חבריו מהשירות הצבאי בפסטיבל "נובה". בשעה 06:39 בבוקר התקשר לאימו חגית, סיפר על ירי הטיילים, והודיע שבכוונתם לחזור הביתה ברכבם.

מאוחר יותר עדכן שבמתחם הפסטיבל יש פצועים רבים, שהאמבולנסים לא מצליחים להגיע למקום בשל עומס התנועה, ושהוא וחבריו מסייעים בפינוי הנפגעים. הוא הניח חוסם עורקים לפצועה קשה ודאג לפנותה לג'יפ אזרחי.

חבר שהיה איתו במסיבה סיפר שהפציר בדביר להיכנס לרכב ולנוס מהתופת, אך דביר סירב והמשיך לפעול לחילוץ הפצועים. בפעם השלישית והאחרונה שהתקשר לאימו, דיווח על שני טנדרים עמוסים במחבלים חמושים, לבושים מדי צבא ויורים לכל עבר. אימו שמעה את קולות הירי ברקע והשיחה נותקה. מכאן ואילך, דביר שלח הודעות בלבד.

דביר נחשב נעדר במשך חמישה ימים, עד שגופתו נמצאה במתחם הפסטיבל.

[הקרנת סרטון הוויסאפ של דביר רחמים - מסתיים במילים "שמע ישראל"]

שיר: "שמע ישראל" / מילים: יוסי גיספן. לחן: שמואל אלבז

[השמעת/ביצוע השיר]

שחר צמח, בארי

שחר צמח נולד ב-17 באפריל 1984 בקיבוץ המעפיל, והיה הבן הבכור של שלומית ודורון. במהלך ילדותו עבר עם משפחתו לקיבוץ בארי, שם התחנך ונלמד. הוא היה תלמיד מצטיין וחבר בתנועת הנוער "הנוער העובד והלומד".

לאחר סיום לימודיו, התנדב לשנת שירות בחינוך "ניצנה" והתגייס לצה"ל, שם שירת בפלס"ר נח"ל והתבלט כמפקד צוות מוערך. לאחר השחרור, עבד בבית הדפוס בבארי, טייל ברחבי העולם, ולמד תארים בכלכלה ובפוליטיקה.

במהלך הלימודים הכיר את עפרי, ולימים נישאו והחליטו לגור בבארי. שחר שימש כסמנכ"ל הכספים בבית הדפוס, והיה ידוע ביכולתו המנהיגותית ובכישורו הרב.

בבוקר ה-7 באוקטובר 2023, עם תחילת המתקפה של חמאס, הוזנק שחר כמפקד בכיתת כוננות. הוא נלחם בגבורה במשך שעות רבות עד שנפל בקרב. בן 39 היה במותו, והותיר אחריו אישה, שני ילדים, הורים ואחים.

[הקרנת סרטון הווטסאפ של שחר צמח]

ישראל עמיחי הכהן ויצן, כרם שלום

עמיחי, בנם של רחל ושלמה יוסף, נולד ב-15 באפריל 1990 בפסגות. התגורר בצעירותו ביישוב פסגות שבבנימין ובהמשך התגייס לצה"ל באוגוסט 2012, שם שירת כלוחם ובהמשך כמפקד כיתה בגדוד 51 של חטיבת "גולני".

במהלך שירותו הצבאי נשא לאישה את טליה. בקיץ 2018 עברו להתגורר בקיבוץ כרם שלום שבעוטף עזה, קיבוץ מעורב של דתיים וחילונים. הם הגיעו למקום כדי להצטרף למשימה הציונית של מגורים סמוך לגבול - שלושים מטרים בלבד מרצועת עזה. במרוצת השנים נולדו לעמיחי וטליה חמישה ילדים: צור דוד, כרם, אורי, רות ושחר.

עמיחי היה עדין נפש ומנהיג מלידה. חבר טוב עם לב רגיש וחוש הומור מפותח. בעל אוהב ואב מסור לילדיו, שנהנה מכל רגע של משחק איתם. הוא היה פעיל מאוד בקיבוץ, חבר בכיתת הכוננות ושותף לבניית מרקם החיים המשותפים במקום.

עמיחי למד חינוך ועבודה סוציאלית, ולאחר לימודיו החל לחנך בישיבה התיכונית-חקלאית "חלוצי דרור" בנגב המערבי. הוא היה מחנך אבהי שידע את נפש תלמידיו, והם העריכו אותו ואהבו אותו מאוד.

בבוקר שמחת תורה, משנשמעו האזעקות והדי הפיצוצים, יצא עמיחי מביתו כדי להגן על בתי היישוב יחד עם חבריו לכיתת הכוננות. הוא לא היסס לרגע. נפל בקרב ביום כ"ב בתשרי תשפ"ד (7.10.2023), בן 33 במותו.

[הקרנת סרטון הווטסאפ של עמיחי ויצן]

סיום: מילים אחרונות

מילותיהם האחרונות של דביר, שחר, ירין, עמיחי ורבים אחרים מהוות אולי גם תשובה לתהייתה המפורסמת של לאה גולדברג בשירה "מילים אחרונות". הסוף לא היה ידוע מראש. אך כשהגיע, חשף לשניות בודדות אנשים גדולים מהחיים, שהשיבו בדרכם שלהם לשאלתה - "מה יהיה בסופנו?"

"מילים אחרונות" / לאה גולדברג

מה יהיה בסופנו? השמים
עמדו מלכת.
אלמלא השעון שתקתק
לא ידענו
שכה רחוקים אנו כבר
מן הבקר.
איזה זרע ישאו הרוחות באביב?
איזה פרח
יצמח על קברנו?

אָני אַתּפּלל
שְׁתִּהֶיּהּ iz נורית צֶהבָּה.
לפְּנִים
קִטְפָּתִי אוֹתָהּ בְּהָרִים.
מָה יִהְיֶה בְּסוּפֵנוּ?

שיר: "מילים אחרונות" ('מה יהיה בסופנו') / מילים: לאה גולדברג. לחן: אשר ביטנסקי
[השמעת/ ביצוע השיר]

אפשרות לסיום במילים 'מנחמות': סיפורה של עדי אודיה ברוך

סמ"ר במילואים עדי אודיה ברוך ז"ל מקרית נטפים נהרגה מפגיעת רקטה בדרכה לבסיס בשדרות ב-12.10.23. לאחר מותה, פתחה אמה אורית את המחשב האישי שלה ומצאה בו שיר יוצא דופן עם הכותרת "ואם אי פעם אמות".

השיר נכתב בינואר 2023, תשעה חודשים לפני שנהרגה, בתקופה שבה איבדה שני חברים קרובים שנפטרו בטרם עת. השיר פורסם לאחר מותה וזכה ללמעלה מעשרים לחנים שונים.

"ואם אי פעם אמות לפני שיגיע זמני" / עדי ברוך

וְאִם אֵי פֶּעַם אֲמוֹת
לפְּנֵי שִׁיגִיעַ זְמַנִּי...
רוֹצָה שְׁתַּחֲגֹגוּ תִּחִיִּים
וְלֹא תִתְאַבְּלוּ עַל מוֹתִי

אִם אֵי פֶּעַם אֲמוֹת
לפְּנֵי שִׁיגִיעַ זְמַנִּי
עִם חֵיוֶה וְגִעְגּוּעַ בָּלֵב
אֶל תִּתְּנוּ לֶאֱפֹךְ שְׁנִיָּה לְהִתְבַּצֵּז

אֶל תִּתְאַבְּלוּ עַל מוֹתִי
תִּרְאוּ עוֹלָם גַּם בְּשִׁבְלִי
אֶל תִּתְאַבְּלוּ עַל מוֹתִי
תִּרְאוּ עוֹלָם גַּם בְּשִׁבְלִי

וְאִם אֵי פֶּעַם אֲמוֹת
לפְּנֵי שִׁיגִיעַ זְמַנִּי
תַּעֲרִיכוּ כָּל רֶגַע בְּזִמָּן
חִיְכוּ לְעֵנָּיִם אֲנִי אֶהְיֶה שֵׁם

וְאֶל תִּתְאַבְּלוּ עַל מוֹתִי
תִּרְאוּ עוֹלָם גַּם בְּשִׁבְלִי

מִדִּי פֶּעַם חִיְכוּ לְעֵנָּיִם
תִּשְׁאִירוּ לִי גַם שֵׁם סִימָנִים
חִיְכוּ לְעֵנָּיִם מִדִּי פֶּעַם
אֲנִי כְּנֶרְאָה, אֶהְיֶה שֵׁם

[השמעת/ ביצוע הלחן והקרנת המילים של השיר "ואם אי פעם אמות"]

סיום הטקס בשירת [התקווה](#)

אם גם אתם נכחתם או לחמתם בעוטף עזה ב7.10.23, התכתבתם עם תושבי העוטף, או מבקשים להנציח את אחד מחללי אותו היום באמצעות שימור הודעות הווטסאפ - צרו עמנו קשר באתר עמותת "זיכרון 710" <https://www.710memorial.org/contact-us>